

DİL VE BAĞLAM AÇISINDAN
KUR'ÂN'DA ESMÂ-İ HÜSNÂ

Dr. Mehmet ALTIN

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Bu kitapta yer alan fikirler ve düşünceler yazarı ait olup, hiçbir kurum veya kuruluşun görüşünü yansıtmamaktadır. Bu kitap "Esmâ-i Hüsnânın Semantik Tahlili ve Geçtiği Âyetlerle İlgisi" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

ISBN

978-625-7451-19-2

Kitap Adı

Dil ve Bağlam Açısından Kur'ân'da Esmâ-i Hüsnâ

Yazar

Mehmet ALTIN

ORCID iD: 0000-0003-4441-0821

Editör

Musa TURŞAK

ORCID iD: 0000-0002-3366-2620

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

REL000000

DOI

10.37609/akya.415

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

İnsan, başlangıçtan itibaren müte‘âl/aşkın ve kendisinden üstün bir varlığa inanma ve O’na sığınma ihtiyacı duymuştur. Nitekim çok farklı coğrafyalarda ve farklı zamanlarda var olan inanç sistemleri bu gerçeği ispatlamaktadır. Öte yandan aşkın bir varlığa inanma ihtiyacını duyan insan, bu varlığı tanıma ve ona ibadet etme çabasına da girmiştir. Çünkü bir varlığa inanmak, onu açıklama zarureti doğurur. Öyleyse bilinmesi gereken ilk şey, varlıkların yaratıcısı olan Allah hakkındaki bilgidir. Ancak yaratıcının algılanan her şeyden farklı ve aşkın olması O’nu tanımayı zorlaştırmaktadır. Allah, duyularla idrâk edilemez, akılla da O’nun zâtı ve mahiyeti kavranamaz. Dolayısıyla O, sadece isimler ve sıfatlar vasıtasıyla sınırlı olarak bilinebilir. İşte bu çerçevede Kur’ân-ı Kerîm incelendiğinde; Kur’ân’ın farklı üslûp ve kalıplarda değişik isim-sıfatlarla Allah’ı insanlara tanıttığı ve bu isim-sıfatları “el-esmâu’l-hüsnâ” diye isimlendirdiği görülecektir.

el-Esmâu’l-hüsnâ terkibi, “ism”in çoğulu olan “esmâ” ile, “güzel”, “en güzel” anlamındaki “hüsnâ” kelimelerinden oluşmuş olup, Allah’a ait tüm isimleri ifâde etmek üzere “en güzel isimler” demektir. Bir sıfat tamlaması olan bu terkip, Türkçede daha çok Farsça karşılığı olan “esmâ-i hüsnâ” şekliyle kullanılmaktadır. Biz de söyleyiş kolaylığı ve yaygınlığı açısından bu terkinin “esmâ-i hüsnâ” şeklini kullanacağız.

Esmâ-i hüsnâ, zât-ı ilâhîyi niteleyen ve tanıtan vasıflar olması sebebiyle Kur’ân’da çokça yer alır. Nitekim Kur’ân’ın ana konusu her ne kadar insan ise de merkezî konusu Allah’tır. Kur’ân’da bütün konular Allah merkezli bir ifâde örgüsü içinde sunulur. Esmâ-i hüsnâ genellikle âyetlerin sonlarında tekli veya ikili olarak zikredilir. Tek ya da ikili esmâ-i hüsnâ, sonunda geldiği âyetlerin ve o âyetlerin içerisinde yer aldığı pasajların muhtevâsıyla sıkı bir münâsebet içindedir. Bilhassa ikili isimler ilk bakışta secî¹ için getirilmiş kafiye unsurları olarak görünse de dikkatli bir bakışla bunun temel nedeninin anlam ve âyetle olan münâsebet olduğu görülecektir. Bu bağlamda esmâ-i hüsnânın semantik tahlilini yapıp ve geçtiği âyetlerin içeriğiyle olan münâsebetini ortaya çıkarmak

¹ Secî: Cümle ya da cümleciklerin sonundaki nesir kafiyesini ifâde eden ses uyumudur. Geniş bilgi için bkz.: Seyyid Hadar, *Fevâsîlu’l-Âyâtü’l-Kur’âniyye*, 2. baskı, Kâhire, 2009, 30-39.

Kur'ân'ın i'câzı ve münâsebet ilmi açısından önem arz etmektedir. Bundan dolayı da bu konuyu inceleme ihtiyacını duyduk.

Çalışma süresince birçok tavsiye ve yardımından istifade ettiğim Prof. Dr. Abdulbaki GÜNEŞ beye ve eseri okuyucularımızla buluşturan Akademisyen Yayınlarına teşekkür ederim.²

Dr. Mehmet ALTIN
Bitlis - 2021

² Bu çalışma, “*Esmâ-i Hüsnânın Semantik Tahlili ve Geçtiği Âyetlerle İlgisi*” adlı doktora tezimin gözden geçirilerek basılmış halidir.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

A. ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE METODU	1
B. SEMANTİK ANALİZ YÖNTEMİNİN KURÂN'A UYGULANABİLİRLİĞİ	6
C. MÜNÂSEBÂTU'L-KURÂN İLMİ	10
D. ESMÂ-İ HÜSNÂYA GENEL BİR BAKIŞ.....	12

1. BÖLÜM

ALLAH'IN ZÂTİ VE İLMİYLE İLGİLİ İSİMLERİNİN SEMANTİK TAHLİLİ VE GEÇTİKLERİ ÂYETLERLE İLGİSİ

A. ALLAH'IN ZÂTIYLA İLGİLİ İSİMLER	26
1. ALLAH	26
2. İLÂH İSMİ	30
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	32
b. İkili İsim Olarak Gelmesi	35
3. EHAD VE VÂHİD İSİMLERİ	37
4. HAY İSMİ	41
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	42
b. İkili İsim Olarak Gelmesi	43
5. HAK İSMİ	45
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	46
b. İkili İsim Olarak Gelmesi	47
6. ALÎ İSMİ	48
a. İkili İsim Olarak Gelmesi	49
7. KEBÎR İSMİ	52
8. GANÎ İSMİ	54
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	54
b. İkili İsim Olarak Gelmesi	57
9. HAMÎD İSMİ	62
10. MEVLÂ İSMİ	64
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	65
b. İkili İsim Olarak Gelmesi	65
11. SAMED İSMİ	67
B. ALLAH'IN İLMİYLE İLGİLİ İSİMLER	70
1. ALÎM İSMİ	70
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	72

b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	75
2. HABÎR İSMÎ	85
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	85
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	88
3. SEMÎ İSMÎ	89
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	90
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	90
4. VÂSÎ İSMÎ	99
a. İkili İsim Olarak Gelmesi	99
5. BAŞÎR İSMÎ.....	102
6. ŞEHÎD İSMÎ.....	104
7. RAKÎB İSMÎ.....	107

2. BÖLÜM

ALLAH'IN KÂİNATLA İLGİLİ İSİMLERİNİN SEMANTİK TAHLİLİ VE GEÇTİKLERİ ÂYETLERLE İLGİSİ

A. ALLAH'IN KUDRETİNİ GÖSTEREN İSİMLER.....	112
1. AZÎZ İSMÎ	112
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	113
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	116
2. KAVÎ İSMÎ	133
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	133
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	135
3. MUKTEDİR İSMÎ.....	138
4. KADİR İSMÎ	139
5. MUHÎT İSMÎ.....	141
B. YARATMA VE YÖNETME İLE İLGİLİ İSİMLER	144
1. HÂLİK VE HALLÂK İSİMLERİ.....	144
2. RAB İSMÎ	147
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	148
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	150
3. MELİK İSMÎ	155
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	156
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	157
4. MELÎK İSMÎ	159
5. HAKÎM İSMÎ.....	161
a. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	162
6. HÂFİZ VE HAFÎZ İSİMLERİ	166
C. MERHAMET VE LÜTUFLA İLGİLİ İSİMLER.....	168
1. RAHMÂN İSMÎ	169
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	170

b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	173
2. RAHÎM İSMİ.....	178
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	179
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	181
3. GAFÛR İSMİ.....	183
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	185
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	186
4. GAFFÂR İSMİ.....	198
5. AFÛV İSMİ.....	199
a. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	200
6. RAÛF İSMİ	204
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	204
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	207
7. TEVVÂB İSMİ.....	210
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	210
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	211
8. LATÎF İSMİ.....	213
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	214
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	216
9. REZZÂK İSMİ.....	217
10. VELÎ İSMİ.....	218
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	219
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	220
11. KARÎB İSMİ	222
a. Tekli İsim Olarak Gelmesi	222
b. İkili İsim Olarak Gelmesi.....	224
12. BER İSMİ	224
13. HALÎM İSMİ	226
14. ŞÂKİR VE ŞEKÛR İSİMLERİ.....	229
15. FETTÂH İSMİ.....	231
16. VEHHÂB İSMİ	232
17. VEKÎL İSMİ.....	233
18. MUKÎT İSMİ.....	236
19. HAFÎ İSMİ	237
20. MUSTEÂN İSMİ.....	238
21. HASÎB İSMİ.....	239
22. KÂFÎ İSMİ	240
23. HÂDÎ İSMİ	241
a. Tekli Olarak Gelmesi	242
b. İkili Olarak Gelmesi.....	242

3. BÖLÜM

ESMÂ-İ HÜSNÂ İLE BİTEN ÂYETLERİN MEÂNÎ İLMİYLE İRTİBATI

A. ÂYETLERDE GEÇEN ESMÂ-İ HÜSNÂNIN TE’KİD EDİLMESİ	246
1. (إِنَّ) ve (أَنَّ) EDATLARIYLA YAPILAN TE’KİD	250
2. (إِنَّ) ve İBTİDÂ LÂMI İLE YAPILAN TE’KİD	251
3. (إِنَّ) ve (هُوَ) FASL ZAMİR İLE YAPILAN TE’KİD	253
4. (إِنَّ) ve (أَنْتَ) FASL ZAMİR İLE YAPILAN TE’KİD	255
5. (إِنَّ), İBTİDÂ LÂMI VE FASL ZAMİRLERİ İLE YAPILAN TE’KİD	256
B. ÂYETLERDE GEÇEN ESMÂ-İ HÜSNÂNIN TAKDİM VE TEHİRİ	256
C. ÂYETLERDE GEÇEN ESMÂ-İ HÜSNÂNIN TEKRARI	259
D. İLTİFÂT SANATI	262
E. KASR SANATI	265
F. İSMİN ZAMİR YERİNE KULLANILMASI.....	267
 SONUÇ	 271
KAYNAKÇA	276

KISALTMALAR

b.	: Bin, İbn
bkz.	: Bakınız
bşk.	: Başkaları
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
dn.	: Dipnot
edt.	: Editör
h.	: Hicrî
Haz.	:Hazırlayan
MÜİFD	: Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi
m.	: Miladî
Nşr.	: Neşreden
s.	: Sayfa
SDÜİF	: Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Terc.	: Tercüme Eden
TDVY	: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları
Thk.	: Tahkik Eeden
ts.	: Tarihsi
vb.	: Ve benzeri
öl.	: Ölümü

münâsebeti incelenerek Kur'an'ın bu yöndeki i'câzı ortaya konulmaya çalışıldı. Ancak bu konunun Beyân ve Bedî ilimleriyle de olan irtibatının araştırılmaya ihtiyaç duyulduğu sonucuna da varıldı. Onun için ana hatlarıyla yapılan bu çalışma, daha ileri götürülerek geliştirilebilir. Her bir başlık üzerinde derinlemesine çalışılarak, Kur'an'ın bu yöndeki i'câzı daha güzel bir şekilde ortaya konulabilir.

KAYNAKÇA

- Kur'an-ı Kerîm ve Açıklamalı Meâli* (Terc.: Komisyon), Ankara, 1999.
- ABBÂS, Fadl Hasan, *İ'câzu'l-Kur'âni'l-Kerîm*, Ammân, 1991.
- ABDULCEVVÂD, Ahmed, *Ve lillâhi'l-Esmâi'l-Hüsnâ*, Kâhire, ts.
- ABDULBAKÎ, Muhammed Fûâd, *el-Mu'cemu'l-Mufehres li Elfâzi'l-Kur'âni'l-Kerîm*, Kâhire, 1945.
- ABÎD, Ali b. Süleyman, *Esmâullahi'l-Hüsnâ fî Havâtîm Âyât Süreti'l-Fâtîha ve'l-Bakara*, 1. baskı, Riyâd, 1997.
- ACLÛNÎ, İsmail b. Muhammed, *Keşfu'l-Hafâ ve Muzîlu'l-ilbâs*, I-II, Beyrut, 1988.
- AKDAĞ, Hasan, *Arap Dilinde Edâtlar*, Konya, 1996.
- AKSAN, Doğan, *Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileri ile Dil Bilim*, I-III, Ankara, 1995.
- _____, *Anlam Bilimi ve Türk Anlam Bilimi*, Ankara, 1971.
- AKARSU, Bedia, *Felsefe Terimleri Sözlüğü*, Ankara, 1975.
- ALBAYRAK, Halis, *Kur'an Bütünlüğü Üzerine*, 6. baskı, İstanbul, 2011.
- ALÎ, Cevâd, *Tarihu'l-Arab Kable'l-İslam*, 2. baskı, I-X, Bağdât, 1993.
- ALTIN, Mehmet, *Mutezile Mezhebine Temel Teşkil Eden Ayetlerin Tahlili –Keşşaf ve Nesefî Örneği-*, (Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Van, 2008.
- ÂLÛSÎ, Ebu'l-Fadl Şihabuddin Seyyid Mahmûd, *Rûhu'l-Meânî fî Tefsîri'l-Kur'âni'l-Azim ve's-Seb'i'l-Mesânî*, I-XXX, Beyrut, ts.
- ARUÇÎ, Muhammed, “el-Esmâ ve's-Sıfât fimâ Beyne Ulemâi's-Selef ve Ehli'l-İ'tizâl, *İslam Araştırmaları Dergisi*, I, 1997, (31-46)
- ASAR Muhammet Ali, *Hadislerde Allah Tasavvuru*, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2020.
- _____, “Kur'an ve Hadislere Göre Cahiliye Dönemindeki Arapların Allah İnancı”, *Edebalı İslamiyat Dergisi*, 4/1 (Mayıs 2020) 119-134.
- ÂSİM EFENDÎ, Ebu'l-Kemâl Ahmed, *el-Okyanusu'l-Basîf fî Tercemeti Kâmûsi'l-Muhîd (Kâmûs Tercemesi)*, I-IV, İstanbul, 1887.
- ASKALÂNÎ, Ahmed b. Ali İbn Hacer, *Fethu'l-Bâri li Şerhi Sahihi'l-Buhârî*, I-XIII, Beyrut, 1988.
- ASKERÎ, Ebû Hilâl, *el-Furûku'l-Lugaviyye*, (Thk.: Muhammed İbrahim Selîm), Kâhire, ts.
- ÂTIF, Recep, *el-İ'câzu'l-Beyânî fî Nazmi Havâtîmi'l-Âyât*, (el-Câmiatu'l-İslamiyye, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazze, 2006.
- AYDIN, Hayati, “Esmâ-i Hüsnâ ve Kur'an'daki Bağlam İlişkisi”, *İslâmî Araştırmalar*,

- 23/3, 2012, 109-133.
- AYDIN, Muhammet Mustafa, *el-Esmâu'l-Hüsnâ ve Münasebetuhâ li'l-Âyâtî'l-leti Humtimet bihâ min Evveli Süreti'l-Mâide ilâ Âhiri Süreti'l-Mü'minûn*. (Câmiatu Ümmi'l-Kurâ, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mekke, 1989.
- AYDINLI, Abdullah, *Hadis İstilâhları Sözlüğü*, İstanbul, 1987.
- BAĞDÂDÎ, Ebû Mansûr Abdulkâhir b. Tâhir, *el-Esmâ ve's-Sıfât*, (Nşr.: Muhammed Aruçi), İstanbul, 1994.
- _____, *Usûlu'd-Dîn*, 1. baskı, İstanbul, 1928.
- BAYRAKLI, Bayraktar, *Yeni Bir Anlayışın Işığında Kur'an Tefsiri*, I-XX, 1. baskı, İstanbul, 2001.
- BEKÎ, Niyazi, "Kur'an'da Fezlekeler: Tenzil Kavramı Bağlamında Allah (c.c)'ın Esmasının Tefsiri", *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 0/2 (Mart 2013), 65-96.
- _____, *Celâl ve Cemâl Sıfatları Işığında Rahmân Süresi*, İstanbul, 1999.
- BEYDÂVÎ, Nasiruddin b. Ömer b. Muhammed, *Envâru't-Tenzil ve Esrârü't-Tevîl*, (Nşr.: Muhammed Abdurrahman Meraşlı), I-V, 1. baskı, Beyrut, ts.
- BEYHAKÎ, Ebû Bekr Ahmed b. Hüseyin b. Alî, *es-Sunen (Sunenu'l-Beyhakî)*, I-X, 1. baskı, Kâhire, 2011.
- _____, *el-Esmâ ve's-Sıfât*, Kâhire, 2005.
- BİÇER, Ramazan, *Ebû Bekr İbnu'l-Arabî ve el-Emedu'l-Aksâ Adlı Eseri*, (Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi), 1999.
- BİKÂÎ, Burhanuddin Ebu'l-Hasan İbrahim b. Ömer, *Nazmu'd-Durer fî Tenâsubi'l-Âyât ve's-Suver*, I-XXII, Kâhire, ts.
- BİLMEN, Ömer Nasuhi, *Hukukî İslamiyye ve Istulâhât-ı Fıkhiyye Kâmusu*, I-X, İstanbul, 1970.
- BUHÂRÎ, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmail, *el-Câmiu's-Sahîh*, (Thk.: Mustafa Buğa), I-IX, Beyrut, ts.
- BULUT, Ali, *Belagat*, 2. baskı, İstanbul, 2014.
- BURSEVÎ, İsmail Hakkı, *Tefsîru Rûhi'l-Beyân*, I-X, Beyrut, ts.
- CEMEL, Süleyman b. Ömer, *el-Futûhâtü'l-İlâhîyye bi Tavzîh Tefsiri'l-Celâleyn*, (Thk.: İbrahim Şemsuddin), I-VIII, 3. baskı, Beyrut, 2011.
- CERRAHOĞLU, İsmail, "Fahruddin er-Râzî ve Tefsiri", *Atatürk Üniversitesi İslamî İlimler Fakültesi Dergisi*, II, 1977, (7-57)
- CEVHERÎ, İsmail b. Hammâd, *es-Sihâh, Tâcu'l-Lûgati ve Sihâhu'l-Arabiyye*, (Thk.: Ahmed Abdulgafûr), I-VI, Beyrut, 1948.
- CEVZÎ, Cemaluddin Ebu'l-Ferec Abdurrahman, *Nuzhetu'l-A'yuni'n-Nevâzir fî İlmi'l-Vucûh ve'n-Nezâir*, 3. baskı, Beyrut, 1987.
- CİLÎ, Abdulkerîm b. İbrahim, *el-İnsanu'l-Kâmil fî Marifeti'l-Evâhir ve'l-Evâil*, Mısır, ts.
- CÜRCÂNÎ, Şerif Alî b. Muhammed, *Kitabu't-Tarifât*, I-II, Beyrut, 1990.
- CÜRCÂNÎ, Abdulkâhir, *Delâilu'l-İ'câz*, (Thk.: Seyyid Muhammed Reşîd Rızâ), 1. baskı, Beyrut, 1994.
- CÜVEYNÎ, İmamü'l-Harameyn, *Kitabu'l-İrşâd ilâ Kavâtui'l-Edille fî Usûli'l-İtikâd*, (Thk.: Muhammed Yûsuf Musa), Kâhire, 1950.
- ÇELEBÎ, İlyas, "İsim-Müsemma", *DİA*, İstanbul, 2000, XXII, 548-551.
- _____, "Sıfat", *DİA*, İstanbul, 2009, XXXVII, 100-106.

- ÇELİK, Ahmet, *Kur'an Semantiği Üzerine*, Erzurum, 2002.
- ÇİÇEK, Halil, 20. *Asırda Kur'an İlimleri Çalışmaları*, İstanbul, ts.
- ÇÖRTÜ, Mustafa Meral, *Sarf ve Nahiv*, İstanbul, 2008.
- DÂRİMÎ, Ebû Muhammed Abdullah b. Abdurrahman, *Sunenu'd-Dârimî*, (Thk.: Hüseyin Selim Esed ed-Dârimî), I-IV, 1. baskı, Riyâd, 2000.
- DEMİR, Şehmus, *Dünya Ahiret Bütünlüğü*, İstanbul, 2008.
- _____, *Kur'an'ın Temel Hedefi*, Ankara, 2013.
- DİLEK, Mehmet "Hadislerde el-Esmâ'u'l-Hüsna", *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 12/12 (Aralık 2003), 77-94
- DRAZ, Muhammed Abdullah, *Kur'an Ahlâkı*, (Terc.: Emrullah Yüksel-Ünver Günay), İstanbul, 1993.
- DOĞAN, D. Mehmet, *Büyük Türkçe Sözlük*, İstanbul, 1996.
- DURMUŞ, İsmail, "İltifat", *DİA*, İstanbul, 2000, XXII, 152-153.
- EBÛ HAYYÂN, Muhammed b. Yûsuf, *el-Bahru'l-Muhît*, (Thk.: Adil Ahmed Abdulmevcud - Ali Muhammed Muavvid), I-VIII, 1. baskı, Beyrut, 1993.
- EBÛ UBEYDE, Ma'mer İbn Musennâ, *Mecâzu'l-Kur'an*, (Thk.: Fuat Sezgin), I-II, 2. baskı, Mısır, 1970.
- EBUSSUÛD, b. Muhammed İmadî Hanefî, *İrşâdu'l-Akli's-Selîm ilâ Mezâyâ'l-Kitabi'l-Kerîm*, (Thk.: Abdulkadir Ahmed Atâ), I-V, Riyad, ts.
- ENBÂRÎ, Ebu'l-Berekât Kemâleddin Abdurrahman b. Muhammed, *el-İnsâf fî Mesâilî'l-Hilâf beyne'n-Nahviyyîn el-Basriyyîn ve'l-Kuŕfiyyîn*, I-II, 1961.
- ENDULUSÎ, Ebûbekr Muhammed b. el-Hasan, *Tabakâtu'n-Nahviyyîn ve'l-Lugaviyyîn*, (Thk.: Muhammed Ebû Fadl İbrahim), 2. baskı, Beyrut, ts.
- ERAYDIN, Selçuk, *Tasavvuf ve Tarikatlar*, 5. baskı, İstanbul, 1997.
- ERDİM, Enes, "Zemahşeri'nin el-Keşşaf'ında Me'ani İlminin Yeri", *Dini Araştırmalar* 14/38 (Haziran 2011), 75-94.
- ESED, Muhammed, *Kur'an Mesajı*, (Terc.: Cahit Koytak - Ahmet Ertürk), I-III, 5. baskı, İstanbul, 1999.
- EZHERÎ, Ebû Mansûr Muhammed b. Ahmed, *Tehzîbu'l-Luga*, (Thk.: Abdullah Der-vîş), I-XV, Mısır, ts.
- FÎRÛZÂBÂDÎ, Mecdüddin Muhammed, *Besâiru Zevi't-Temyîz fî Letâîfi'l-Kitabi'l-Azîz*, (Thk.: Muhammed Ali Neccâr), I-VI, Kâhire, 1996.
- _____, *el-Kâmûsu'l-Muhît*, (Thk.: Muhammed Naîm el-Arkûsî), I-IV, 8. baskı, Beyrut, 2005.
- GALAYANÎ, Mustafa, *Camîu'd-Durûsi'l-Arabiyye*, I-II, Beyrut, 1996.
- GAZZÂLÎ, Ebû Hamid Muhammed b. Muhammed et-Tûsî, *el-Maksadu'l-Esnâ fî Şerhi Esmâillahi'l-Hüsna*, (Thk.: Muhammed Osman el-Haşî), Kâhire, ts.
- GEDÛK, Salih, *Kur'an'da Müminlere Teselli, Moral Ve Motivasyon*, (Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara, 2015.
- GEZGİN, Ali Galip, *Tefsirde Semantik Metod*, İstanbul, 2002.
- GÛLLE, Sıtkı, *Konularına Göre Kur'an'ı Kerîm Âyetleri*, I-VI, İstanbul, 2010.
- _____, "Kur'an-ı Kerîm'deki Esmâ-i Hüsnâ ve Grupları". *Journal of Istanbul University Faculty of Theology* 0/16 (Nisan 2012), 121-148.
- HACIMÜFTÜOĞLU, Nasrullah - Rabia Çelebi, *Teshîlu'l-Belâga*, İzmir, 1997.

- HACİMÜFTÜOĞLU, Nasrullah, *İ'câz ve Belagat Deyimleri*, Erzurum, 2001.
- HADAR, Seyyid, *Fevâsîlu'l-Âyâtî'l-Kur'âniyye*, 2. baskı, Kâhire, 2009.
- HANÎF, Abdulvedûd Makbûl, *el-Esmâu'l-Hüsnâ ve Münâsebetühâ li'l-Âyati'l-leti fi Sûreti'n-Nûr ilâ Âhiri'l-Kur'ân*, (Câmiatu Ümmi'l-Kurâ, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mekke, 1990.
- HALEBÎ, Ahmed b.Yûsuf, *Umdetu'l-Huffâz fi Tefsîri'l-Elfâz*, I-IV, Beyrut, 1996.
- HALÎMÎ, Ebû Abdillâh, *el-Minhâc fi Şuabi'l-Îmân*, I-III, 1. baskı, Beyrut, 1979.
- HASAN, Abbâs, *en-Nahvu'l-Vâfî*, I-IV, 3. baskı, Mısır, ts.
- HASNÂVÎ, Muhammed, *el-Fâsıla fi'l-Kur'ân*, 2. baskı, Ummân, 2000.
- HÂŞİMÎ, Ahmed, *Cevâhiru'l-Belâga fi'l-Meânî ve'l-Beyân ve'l-Bedî'*, 1. baskı, Beyrut, 1999.
- HATTÂBÎ, Ebû Süleyman, *Şe'nu'd-Duâ*, (Thk.: Ahmed Yûsuf ed-Dekkâk), Beyrut, 1992.
- HÂZİN, AlâuddînAlî b. Muhammed b. İbrahim, *Lubâbu't-Te'vîl fi Maânî't-Tenzîl (Tefsîru'l-Hâzin)*, I-IV, 1. baskı, Beyrut, 2004.
- ISFAHÂNÎ, Râgıb, *el-Mufredât fi Garibi'l-Kur'ân*, (Thk.: Muhammed Seyyid Key-lanî), Beyrut, ts.
- _____, *Müfredât (Kur'ân Kavramları Sözlüğü)*, (Terc.: Abdulkaki Güneş – Mehmet Yolcu), İstanbul, 2010.
- ITR, Nureddin, *el-Muhâdarât fi Ulûmi'l-Kur'ân*, Şam, 1984.
- IZUTSU, Toshihiko, *Kur'ân'da Tanrı ve İnsan*, (Terc.: M. Kürşad Atalar), İstanbul, 2012.
- _____, *İslam Düşüncesinde İman Kavramı*, (Terc.: Selahattin Ayaz), İstanbul, 1984.
- _____, *Kur'ân'da Dinî ve Ahlâkî Kavramlar* (Terc.: Selahattin Ayaz), İstanbul, 2010.
- İBN ÂŞÛR, Muhammed Tâhir, *et-Tahrîr ve't-Tenvîr*, I-XXX, Tunus, 1984.
- İBN ATİYYE, Abdülhak b. Gâlib el-Endulusî, *el-Muharraru'l-Vecîz fi Tefsîri'l-Kelâ-mi'l-Vecîz*, I-VI, Beyrut, 1993.
- İBN CÜZEYY, Ebu'l-Kâsım Muhammed, *el-Teshîl li Ulûmi't-Tenzîl*, (Thk.: Muham-med Hâşim), I-II, 1. baskı, Beyrut, 1995.
- İBN FÂRÎS, Ebu'l-Hüseyin Ahmed, *Mekâyîsu'l-Luğa*, (Thk.: Abdusselam Muhammed Harun), I-VI, Beyrut, 1979.
- İBN FÛREK, Ebû Bekr Muhammed b. el-Hasan el-Ensârî, *Tefsîr İbn Fûrek*, (Thk.: Ab-dulkadir Bendevis), I-II, 1. baskı, Mekke, 2009.
- İBN HANBEL, Ahmed b. Muhammed, *el-Müsned*, (Thk.: Ahmed Muhammed Şakir), I-VIII, 1. baskı, Kâhire, 1995.
- İBN HAZM, Ebû Muhammed Alî b. Ahmed el-Endulusî, *Kitabu'l-Fasl fi'l Milel ve'l Ehvâ' ve'n-Nihal*, I-V, Beyrut, 1996.
- _____, *el-Muhallâ*, I-XI, Medine, ts.
- İBN HİŞÂM, Ebû Muhammed Cemaluddin el-Ensârî, *Şerhu Katri'n-Nedâ ve Bel-li's-Sadâ*, 1963.
- İBNU'L-ESÎR, Mecduddin b. Muhammed el-Cezerî, *en-Nihâye fi Garîbi'l-Hadîs*, 1. baskı, Riyâd, 2000.
- İBN KAYYÎM, Ebû Abdillâh Şemsuddin Muhammed b. Ebû Bekr el-Cevziyye, *el-Kavâidu't-Tayyibât fi'l-Esmâ ve's-Sifât*, (Nşr.: Eşref b. Abdulmaksûd), Riyâd, 1995.
- _____, *el-Esmâu'l-Hüsnâ*, (Terc.: Hanifi Akın-Muhittin Korkmaz), İstanbul, 2005.

- _____ *Medâricu's-Sâlikîn*, (Thk.: Muhammed Hamid el-Fekî), I-III, Beyrut, 1973.
- İBN KESÎR, Hafız İmaduddin Ebu'l-Fidâ, *Tefsîru'l-Kur'ânî'l-Azîm*, (Thk.: Mustafa Seyyid Muhammed ve bşk.), I-XV, 1. baskı, Kâhire, 2000.
- İBN MÂCE, Muhammed b. Yezîd, *es-Sünen*, (Muhammed Fûâd Abdalbaki), I-II, Riyâd, ts.
- İBN MANZÛR, Ebu'l-Fazl Muhammed b. Mûkerrem, *Lisânu'l-Arab*, (Thk.: İbrahim Şemsuddin ve bşk.), I-IV, Tunus, 1. baskı, 2005.
- İBN TEYMÎYYE, Takiyuddin Ahmed Abdulhalim el-Harranî, *Kitabu'n-Nubuvve*, (Thk.: Abdulaziz b. Salih et-Tuyân), Riyâd, 2000.
- _____ *Ehâdisu'l-Kussâs*, (Thk.: Ahmed Abdullah Bâcûr), Kâhire, 1993.
- İBN USAYMÎN, Muhammed b. Sâlih, *el-Kavâidu'l-Muslâ fî Sifâtillâh ve Esmâillâhi'l-Hüsnâ*, Kâhire, 1994.
- İSLAMOĞLU, Mustafa, *Esmâ-i Hüsnâ*, I-III, 1. baskı, İstanbul, 2012.
- KÂDÎ ABDULCEBBAR, Ebu'l-Hasan Abdulcebbar b. Ahmed, *Şerhu'l-Usûli'l-Hamse*, Beyrut, 2001.
- _____ *el-Muğnî fî Ebvâbi't-Tevhîd ve'l-Adl*, Kâhire, I-XVI, 1965.
- KARA, Necati, *Bikâî ve Tefsirindeki Metodu*, Van, 1995.
- KARA, Ömer, *Kur'an'ın Anlaşılmasında Yakınanlamlılık ve Nüans*, Van, 2009.
- KARAGÖZ, İsmail, *Esmâ-i Hüsnâ*, İstanbul, 2010.
- KARAMAN, Hayreddin ve bşk., *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*, I-V, 2. baskı, Ankara, 2006.
- _____ *İlmihal*, I-II, 6. Baskı, İstanbul, 2004.
- KARAMOLLAOĞLU, Fatma Serap, *Meânî İlmi*, İstanbul, 2013.
- KARDÂVÎ, Yûsuf, *Tevhidin Hakikatı*, (Terc.: Mustafa Özel), İstanbul, 2006.
- KAYA, Murat, *Kur'an'da Allah'a Ait Azametli İfadeler*, (Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul, 2007.
- KAZVÎNÎ, el-Hatib Celâluddin Muhammed b. Abdurrahmân, *el-İzâh fî Ulûmi'l-Belâga, el-Meânî, el-Beyân, el-Bedî'*, (Thk.: İbrahim Şemsuddin), 1. baskı, Kâhire, 2003.
- _____ *Telhîsu'l-Miftâh*, (Şârih: Abdurrahman el-Berkûkî), 2. baskı, Kâhire, 1932.
- KIRCA, Celâl, "Kur'an'ı Anlamada Dil Problemi", *Kur'an Mesajı*, IX, Temmuz, 1988, (38-60)
- KOÇ, Turan, "Kur'an Dili Açısından Söz -Anlam İlişkisi ", *Kur'an ve Dil-Dilbilim ve Hermenötik-Sempozyumu*, Van, 2001.
- KONEVÎ, İsmâuddin İsmail b. Muhammed, *Hâşiyetu'l-Konevî ala Tefsîri'l-İmamî'l-Beydâvî ve Maâhu Hâşiyetu'bni't-Temcîd*, I-XX, (Thk.: Abdullah Mahmûd Muhammed Ömer), Beyrut, 2001.
- KUBAT, Mehmet, *Kur'an'da Tevhid*, İstanbul, 1994.
- KÛCAVÎ, Şeyhzâde Muhammed b. Muslihiddin Mustafa, *Hâşiyetu Muhyiddin Şeyhzâde ala Tefsîri'l-Kâdî'l-Beydâvî*, (Thk.: Muhammed Abdulkadir Şahin), I-VIII, Beyrut, 1999.
- KURTUBÎ, Ebû Abdillâh Muhammed b. Ebû Bekr, *el-Câmi' li Ahkâmî'l-Kur'an*, (Thk.: Abdullah b. Abdulmuhsin et-Türki), I-XXII, Beyrut, 2006.
- _____ *el-Esnâ fî Şerhi Esmâillâh'l-Hüsnâ*, I-II, 1. baskı, 1995
- KUŞEYRÎ, Abdulkerîm b. Hevâzin b. Abdulmelik, *Letâifu'l-İşârât*, (Thk.: İbrahim el-Bisyunî), I-III, Mısır, ts.
- KUTUB, Seyyid, *Fî Zilâli'l-Kur'an*, I-VI, 32. baskı, Kâhire, 2003.

- _____. *Fî Zilâli'l-Kur'an*, (Terc.: M. Emin Saraç ve bşk.), I-XVI, İstanbul, 1984.
- _____. *Kur'an'da Edebi Tasvir*, (Terc.: Süleyman Ateş), 2. baskı, Ankara, 1967.
- KÜÇÜK, Ali, *Besâiru'l-Kur'an*, I-XX, 1. baskı, İstanbul, 2011.
- KÜRDÎ, Neclâ binti Abdullatîf, *Mutâbekâtu Esmâillâhi'l-Hüsnâ Muktedâ'l-Makam-fi'l-Kur'âni'l-Kerîm*, Cidde, 2002.
- MAHALLÎ, Celâluddin ve Celâluddin es-Suyûtî, *Tefsîru'l-Celâleyn*, Beyrut, 2005.
- el-MEKTEBETU'Ş-ŞÂMİLEH, Son Versiyon (Sürüm), 3.61.
- MERÂĞÎ, Ahmed Mustafa, *Tefsîru'l-Merâğî*, I-XXX, 2. baskı, Beyrut, 1985.
- MEVDÛDÎ, Ebu'l-A'lâ, *Tefhîmu'l-Kur'an*, (Terc.: Muhammed Han Kayanî ve bşk.), I-VII, 2. baskı, İstanbul, 1996.
- MAVSİLÎ, Ebu'l-Fazl Abdullah b. Mahmûd, *el-İhtiyâr li Ta'lîl-i'l-Muhtâr*, (Thk.: Mahmûd Ebû Dakika), I-III, İstanbul, 1991.
- MEYDÂNÎ, Abdulgani, *el-Lubâb fi Şerhi'l-Kitab*, I-III, 2. baskı, Beyrut, 1996.
- MEYDÂNÎ, Abdurrahman Hasan Habenneke, *el-Belagatu'l-Arabiyye, Ususuhâ ve Ulû-muhâ ve Funûnuhâ*, I-II, 1. baskı, Beyrut, 1996.
- _____. *Kavâidu Tedebburi'l-Emsel li Kitabillahi Azze Celle*, 2. baskı, 1989.
- MÜSLİM, Ebu'l-Hüseyn b. Haccâc el-Kuşeyrî, *el-Câmiu's-Sahîh*, I-II, Riyâd, 2005.
- MÜSLİM, Mustafa, *Mebâhis fi't-Tefsîri'l-Mevdûi*, 3. baskı, Şam, 2000.
- NABLÛSÎ, Muhammed Râtib, *Mevsûatu Esmâillâhi'l-Hüsnâ*, I-X, Şam, 2004.
- NEHHÂS, Ebû Cafer, *Meâni'l-Kur'âni'l-Kerîm*, (Thk.: Muhammed Alî es-Sâbûnî), I-VI, 1. baskı, Mekke, 1988.
- NESEFÎ, Ebu'l-Berekât Ahmed b. Mahmûd, *Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Tevîl*, 2. baskı, I-III, Beyrut, 1999.
- NEVEVÎ, Ebû Zekeriya Yahya b. Şeref, *el-Minhâc Şerhu Sahîhi Müslim İbni'l-Haccâc*, I-XVIII, Beyrut, 1972.
- NURSÎ, Said, *İşâretu'l-İ'câz*, İstanbul, 2003.
- _____. *Şualar*, İstanbul, 2012.
- _____. *Sözler*, İstanbul, 2012.
- PAÇACI, Mehmet, *Kur'an'a Giriş*, İstanbul, 2006.
- PAKSOY, Kadir, "Allah'ın Doksan Dokuz İsmiyle İlgili Rivayetin Tahlili", *Dinbilimle-ri Akademik Araştırma Dergisi* 11/3 (Haziran 2011), 91-111.
- POLATER Kadir, "Kur'an'daki el-Esmâü'l-Hüsnâ ve Tenâsüb", *Marife Dergisi*, 7/1 (Mayıs 2007), 43-63.
- RÂVÎ, Kâzım Fethî, *Esalibu't-Tevkid fi'l-Kur'âni'l-Kerîm*, Bağdât, 1976.
- RÂZÎ, Fahrüddin Muhammed b. Ömer, *Mefâtihu'l-Gayb*, I-XXXII, 1. baskı, Beyrut, 1981.
- _____. *Tefsîr-i Kebîr (Mefâtihu'l-Gayb)*, (Terc.: Suat Yıldırım ve bşk.), I-XXIII, 1. baskı, Ankara, 1988.
- _____. *Nihâyetu'l-İcâz fî Dirâyeti'l-İ'câz*, (Thk.: Nasrullah Hacımüftüoğlu), Beyrut, 2004.
- _____. *Levâmiu'l-Beyyinât Şerhu Esmâillâhi Teâlâ ve's-Sıfât*, 1. baskı, 1907.
- RİZÂ, Muhammed Reşîd - Muhammed Abduh, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-Hakîm (Tefsîru'l-Menâr)*, I-XII, 6. baskı, Mısır, 1960.
- RÛMÎ, Muslihüddin Mustafa b. İbrahim İbn Temcid, *Hâşiyet'u-bni't-Temcid alâ Tefsîri'l-Kâdî'l-Beydâvî ve Maâhu Hâşiyetu'l-Konevî*, (Thk.: Abdullah Mahmûd Muhammed Ömer), I-XX, Beyrut, 2001.

- SÂBÛNÎ, Muhammed Ali, *Saḡvetu 'l-Tefsîr*, I-III, 4. baskı, Beyrut, 1981.
- SA'DÎ, Abdurrahman b. Nâsir, *Teyşîru 'l-Kerîmi 'r-Rahmân fî Tefsîri Kelâmî 'l-Mennân*, (Thk.: Abdurrahman b. Muallâ), 2. baskı, Riyâd, 2002.
- SARAÇ, Mehmet Ali Yekta, *Klasik Edebiyat Bilgisi "Belagat"*, 8. baskı, İstanbul, 2010.
- SEKKÂKÎ, Ebû Yakûb b. Ebû Bekr Muhammed b. Ali, *Miftâhu 'l-Ulûm*, 1. baskı, Bağdât, 1982.
- SOYSALDI, Mehmet, *Kur'an'ı Anlama Metodolojisi*, 1. baskı, Ankara, 2001.
- SUYÛTÎ, Hâfız Ebû Fadl Celâluddin Abdurrahman, *el-İtkân fî Ulûmi 'l-Kur'an*, I-II, Medine, 2005.
- ŞAMÎ, Hanım Muhammed Hicâzî, *ed-Delâletu's-Siyâkiyye li İktirâni Esmâillahi 'l-Hüsnâ*, Kâhire, 2013.
- _____, *Eseru's-Siyâk fî Bunyeti 'l-Âyâtî 'l-Muntehiyye bi Esmâillahi 'l-Hüsnâ*, Kâhire, 2013.
- ŞEHRÎSTÂNÎ, Muhammed b. Abdulkerîm, *el-Milel ve'n-Nihal*, (Nşr.: Muhammed Seyyid Keylanî), I-II, 1983.
- ŞENOCAN, Hatice, *Fahreddin Râzî'nin Tefsîr-İ Kebir'inde Allah'ın Birliği (Tevhid)*, (Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 2007.
- ŞEVKÂNÎ, Muhammed b. Ali b. Muhammed, *Fethu 'l-Kadîr*, 4. baskı, Beyrut, 2007.
- TABAK, Abdulcevâd Muhammed, *Dirâse Belagiyye fî Secî' ve 'l-Fâsilati 'l-Kur'âniyye*, Mısır, 1993.
- TABÂTABÂÎ, Seyyid Muhmmmed Hüseyin, *el-Mizân fî Tefsîri 'l-Kur'an*, I-XX, 1. baskı, Beyrut, 1997.
- TABERÎ, Ebû Cafer Muhammed b. Cerîr, *Câmiu 'l-Beyân an Tevîli 'l-Kur'an*, (Thk.: Abdullah b. Abdulmuhsin et-Türki), I-XXVI, Kâhire, 2001.
- TABERSÎ, Ebû Ali, *Mecmau 'l-Beyân fî Tefsîri 'l-Kur'an*, I-X, Tahran, ts.
- TAFTAZANÎ, Saduddin Mesûd b. Ömer b. Abdullah, *Kelâm İlmi ve İslam Akaidi (Şerhu 'l-Akâid)*, (Haz.: Süleyman Uludağ), İstanbul, 1991.
- _____, *el-Muhtasaru 'l-Meânî*, (Thk.: Hacı Ahmet Hulusi), İstanbul, ts.
- TAHÂNÎ, Mahmûd, *Teyşîru Mustalahi 'l-Hadîs*, 8. baskı, Riyâd, 1996.
- TEHÂNEVÎ, Muhammed Ali, *Mevsuatu Keşşâf İstîlâhâtî 'l-Funûn ve 'l-Ulûm*, 1. baskı, Beyrut, 1996.
- TEMİZER, Aydın "Kur'an'da "Rab" Kavramı Üzerine Semantik Bir Analiz", *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 0 (Mart 2014), 39-66.
- TİRMİZÎ, Ebû İsa Muhammed b. İsa, *es-Sünen (Sünenu 't-Tirmizî)*, I-V, Beyrut, 2005.
- TOPALOĞLU, Bekir, *Kelâm İlmine Giriş*, İstanbul, 1996.
- _____, "Allah", *DİA*, İstanbul, 1989, II, 471-498.
- _____, "Esmâ-i Hüsnâ", *DİA*, İstanbul, 1995, XI, 404-418.
- _____, "Ahad", *DİA*, İstanbul, 1998, I, 483-484.
- _____, "Hay", *DİA*, İstanbul, 1997, XVI, 549-550.
- _____, "Ali", *DİA*, İstanbul, 1989, II, 370-371.
- TUNCER, Faruk, *Kur'an Sürelerindeki Eşsiz Ahenk*, Işık Yayınları, İstanbul, 2003.
- TURŞAK, Musa, *Kur'an'da Özeleştirici*, İksad, Erzurum, 2020.
- ÖCAL, Mustafa, *Din Eğitimi ve Öğretiminde Metodlar*, 2. baskı, Ankara, 1991.
- VÂHİDÎ, Ebu'l-Hasan Ali b. Ahmed, *Esbâbu Nuzûli 'l-Kur'an*, (Thk.: Kemal Besyûnî Zeğlûl), 1. baskı, Beyrut, 1991.

- _____ *el-Vasîf fî Tefsîri 'l-Kur 'ân 'l-Mecîd*, (Thk.: Adil Ahmed Abdulmecid), I-IV, Beyrut, 1. baskı, 1994.
- VEDAT, Yahya Ahmed, *el-Esmâu 'l-Hüsnâ ve Münâsebetuhâ li 'l-Âyâtî 'l-leti Hutimet bihâ fî Süreti 'l-Bakara ve Âl-i İmrân ve 'n-Nisâ*, (Câmiatu Ümmi 'l-Kurâ, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mekke, 1993.
- YAIŞ, İbn Alî, *Şerhu 'l-Mufasssal*, I-X, Mısır, ts.
- YAKIT, İsmail, *Kur 'ân 'ı Anlamak*, İstanbul, 2003.
- _____ “Doğru Bir Kur'an Tercümesinde Semantik Metodun Önemi”, *SDÜİF Dergisi*, I, Isparta, 1995, (7-16)
- YAZIR, Elmalılı Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili*, I-X, 3. baskı, İstanbul, 1979.
- _____ *Hak Dini Kur'an Dili*, (Sadeleştiren: İsmail Karaçam ve bşk.), I-X, İstanbul, ts.
- YILDIRIM, Suat, *Kur'an'da Ulûhiyyet*, İzmir, 2000.
- YILMAZ, Hasan, *Semantik Analiz Yönteminin Kur'an'a Uygulanması*, Bursa, 2007.
- YILMAZ, Mehmet Faik, *Âyetler ve Süreler Arasındaki Münâsebet*, Ankara, 2009.
- _____ “Münasebâtü'l-Âyât ve's-Suver”, *DİA*, İstanbul, 2006, XXXI, 569-571.
- YURDAGÜR, Metin, *Esmâ-i Hüsnâ*, 4. baskı, İstanbul, 2006.
- YÜKSEL, Ahmet, *Arapça'da Harfî Cerler*, (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Samsun, 1995.
- ZEBİDÎ, Muhammed Murtezâ, *Tâcu 'l-Arûs min Cevâhiri 'l-Kamûs*, (Thk.: Halîl el-Hilâlî), I-XL, Tunus, 2004.
- ZECCÂC, Ebû İshâk İbrahim, *Tefsîru Esmâillahi 'l-Hüsnâ*, (Thk.: Ahmed Yûsuf ed-Dekkâk), 5. baskı, Beyrut, 1986.
- _____ *Meâni 'l-Kur'an ve İ'rabuhu*, (Thk.: Abdulcelil Abduh Şelbî), I-V, 1. baskı, Beyrut, 1988.
- ZECCÂCÎ, Ebu'l-Kâsım Abdurrahman b. İshâk, *İştikâku Esmâillah*, Beyrut, 1986.
- ZERKEŞÎ, Bedruddin Muhammed b. Abdullah, *el-Burhân fî Ulûmi 'l-Kur'an*, (Thk.: Yûsuf Abdurrahman el-Meraşlî ve bşk.), I-IV, Beyrut, 1990.
- ZEMAŞERÎ, Ebu'l-Kâsım Mahmûd b. Ömer, *el-Keşşâf an Hakâiki Ğavâmizi 't-Tenzîl ve Uyûni 'l-Ekâvil fî Vucûhi 't-Te'vîl*, (Thk.: eş-Şeyh Âdil Ahmed Abdulmevcûd ve bşk.), Riyâd, 1998.
- ZUHAYLÎ, Vehbe, *et-Tefsîru 'l-Münîr*, I-XVII, 10. baskı, Şam, 2009.
- _____ *İslam Fıkhı Ansiklopedisi*, (Terc.: Ahmet Efe ve bşk.), I-X, İstanbul, 1994.